

۰ شعبانعلی بهرام پور

کارشناس ارشد جامعه‌شناسی و پژوهشگر ارتباطات

رسانه‌ای دور مانده است. چنانکه خود در این باره می‌نویسد: «مسئولان رسمی و فی‌المثل مدیران صدا و سیما، اوایل مثل کبکی که سرش را زیر برف کرده باشد، زیر بار واقیت نمی‌فتد. یا آنکه احتمالاً فکر می‌کردد با تکذیب، مشکل حل می‌شود یا با نگفتن، چیزی پنهان می‌ماند» (ص ۱۱) اما اکنون خطر به حدی جدی و نزدیک است که اگر سیاست جاری رسانه‌های ما خصوصاً در حوزه صدا و سیما بازیبینی نشود، به زودی اصلی ترین مجرای کسب خبر برای ایرانیان تغییر خواهد یافت. از نظر نویسنده زنگ خطر و یا زنگ فاجعه این است که «... مردم اخبار کشور خود را هم از رادیوهای پیگانه دریافت کنند... و حالا که رادیو جایش را به تلویزیون داده که تصویر هم دارد و لاجرم جذابتر، ماندنی‌تر و موثرتر است...» (ص ۱۹)

در ادامه در نقد رادیو و تلویزیون چنین می‌خوانیم: «از سوی دیگر در شرایطی که اخبار رسانه‌های خودی روز به روز غیرحرقه‌ای تر، متملقانه‌تر، سانسور شده‌تر و اعصاب خردکننده‌تر می‌شوند و هر بار در مقایسه با دیروز خود هم جا می‌مانند، اخبار Voa [Voice of America] به زودی اصلی ترین مجرای کسب خبر برای ایرانیان خواهد شد و... اگر این گونه باشد، طیف مخاطبان این شبکه [تلویزیونی] باشد روzafron، همه اقتدار و حتی بر و بچه‌های حزب‌الله را در بر خواهد گرفت» (۲۷) (ص ۱۹)

نویسنده در ادامه فصل دوم بحث راه حل «و چه باید کرد؟» را پیش می‌کشد و سیاست‌های گذشته کشور درخصوص رادیو، تلویزیون، ویدئو و ماهواره را یک به یک نقد می‌کند. به تنظر نویسنده هیچ یک از سیاست‌های گذشته کشور در زمینه رادیو، تلویزیون و ماهواره موفق نبوده است. از این رو در نقد آنها نوشه است: جمع آوری آنتن‌های ماهواره‌ای به دلیل تغییراتی که روز به روز در تکنولوژی آن روز می‌دهد و حجم آن را کوچکتر و کوچکتر می‌سازد، عملانشندی است. (ص ۲۳) نمی‌شود که هم آن [وسائل ارتباطی جدید] را نادیده گرفت و درباره آن هم صحبت نکرد (ص ۲۵)، چون که خود، در خانه شما و ما را بازخواهد کرد. یک راه هم تفسیر و تحلیل برنامه‌های دریافتی از تلویزیون‌های ماهواره‌ای است که این نیز خود تاکنون جواب معکوس داده است (ص ۲۲) نویسنده در پایان فصل دوم کتاب ضمن آنکه می‌گوید «از من نپرس که تو چه پیشنهادی داری؟ من نیز راهی مفید و عملی و بلافصله شدنی سراغ ندارم.» (ص ۲۹)، اما تبیجه می‌گیرد که راه حل این مشکل اول و قبل از همه شناخت مساله و مشکل است. و این امری است که به زعم نویسنده تاکنون انجام نشده است.

در فصل سوم، نویسنده درباره شبکه‌های تلویزیونی ایرانیان مهاجر توضیح می‌دهد. وی به دلیل آنکه چندی را در آمریکا و شهر لویس آنجلس به سر برده است، از میان تلویزیون‌های ایرانیان مهاجر در خارج

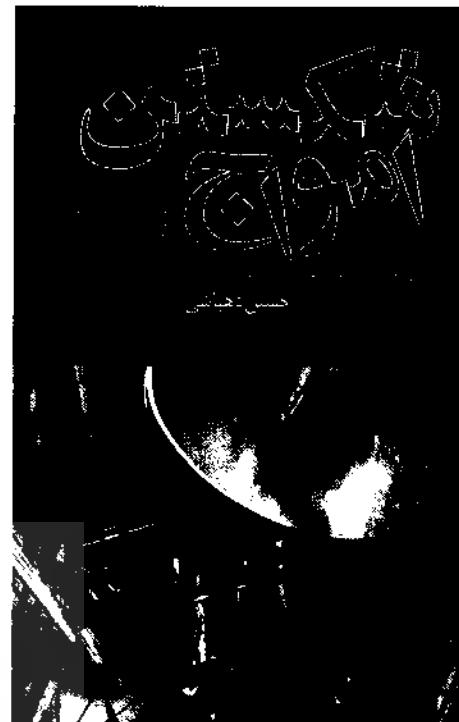
کتاب در ۹ فصل تنظیم شده است. نویسنده که خود روزنامه‌نگار است کتاب را با نظری بسیار ساده و روان و به شیوه ژورنالیستی به رشته تحریر درآورده است. نویسنده در سراسر کتاب دوم شخص مفرد را مخاطب خود قرار داده و با عباراتی چون «تو از من سراغ...»، «برایت از محورهای...» (ص ۶)، «می‌دانی اول این قصه کجا بود» (ص ۱۰)، «این سوال محتمومی است... که از خودت می‌پرسی» (ص ۲۳)، «هیچ می‌دانی...» (ص ۳۳) ... با او به سخن می‌نشیند. نویسنده فصل اول کتاب را «به جای مقدمه» نامیده است. فصل دوم درباره تلویزیونهای فارسی زبان ماهواره‌ای است. فصل سوم شبکه‌های تلویزیونی ایرانیان مهاجر را بررسی کرده است. فصل‌های چهارم و پنجم به رادیوهای برومنزی جمهوری اسلامی اختصاص دارد.

موضوع فصل‌های ششم، هفتم و هشتم مطبوعات ایرانیان مهاجر است و بالاخره در فصل نهم، مولف به حضور بین‌المللی سینمای ایران پرداخته است.

در فصل اول که مولف نام آن را به جای مقدمه نامیده است، ضمن اینکه اشارات مختصری درباره هدف نگارش کتاب آمده است می‌کوشد در درجه اول مخاطب خود را آگاه سازد که این کتاب با شبیوهای غیرمرسم نگاشته شده است. عباراتی چون «نثری نزدیک به سیاق نامه‌نویسی» (ص ۳)، «شبه‌نامه‌های محققانه» (ص ۳)، «باری، مقالات کتاب حاضر در مرتبه اول... نمی‌توانست و نمی‌خواست که به بهانه رعایت نقد علمی، تبعیدی برج عاج بی‌طرفی باشد» (ص ۵)، «من در این مکتوب می‌خواهم که برایت از محورهای عمده اما ناشناخته‌ای از این جهه‌های رسانه‌ای بگوییم» (ص ۶) و «لا جرم و د قلم اش، بیانگر حساسیت‌هایی [است]... که به ویژه در حوزه منافع ملی گریانش را گرفت و رهایش نمی‌گرد» (ص ۵) بیانگر آن است که او لا نویسنده نثر خاصی را در این کتاب برگزیده است تا جوانان را برای خواندن جذب کرده باشد. ثانیاً در صورت لزوم از نقد علمی فراتر رفته و از حساسیت‌های ملی و اسلامی خود دفاع کرده است و ثالثاً کتاب به شیوه انتقادی نوشته شده است.

نویسنده هدف از نوشتن این کتاب را نقد بعضی از سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و نشان دادن موقعیت فرهنگی آن در جهان امروز بر شمرده است (ص ۳).

آقای دهباشی در فصل دوم ضمن آنکه توصیف دقیق و نسبتاً جامعی از وضعیت، برنامه‌ها و گرایش‌های سیاسی تلویزیون‌های فارسی زبان ماهواره‌ای به دست می‌دهد^۲، انتقادات صریحی نیز بر سیاست‌های فرهنگی گذشته و حال جمهوری اسلامی ایران در حوزه رسانه‌ها وارد می‌کند. به نظر نویسنده سیاست‌های فرهنگی جمهوری اسلامی در حوزه رسانه‌ها به گونه‌ای (بوده) است که همواره از قافله سریع تغییر و تحولات

چالش‌های رسانه‌ای ایران

سیاست‌های فرهنگی در حوزه رسانه‌ها به گونه‌ای (بوده) است که همواره از قاله سریع تغییر و تحولات رسانه‌ای دور مانده است

ایرانی غربت‌نشین، شمشیر دولبه است
اگر نشناسی اش، تهدیدش کنی
ازارش دهی یا حتی اگر فراموشش کنی،
به حال خود رهایش سازی و انگار نه انگار
که هموطن مهاجری هم هست...
کار دستت می‌دهد

**اگر می‌خواهیم تاثیرات زیادی
بر دیگر مسلمانان جهان بگذاریم**
ناچاریم قبل از همه و بیش از توجه به
برنامه‌های این رادیوهای
فعالیت‌های پژوهشی فراوانی
درباره مخاطب‌شناسی انجام بدیم

**ایرانیان مهاجر که به روایتی بین
سه الی چهار میلیون نفر می‌باشند
از ابتدای ورود به کشورهای غربی (بعد از انقلاب) ناکنون
چیزی در حدود ۱۳۰۰ نشریه راهاندازی کرده‌اند، که از
میان آنها اکنون حدوداً ۴۹۰ نشریه فعالیت داشته و در
حال انتشار محسوب می‌شوند. علاوه بر این راهاندازی
تعداد زیادی از نشریات الکترونیکی را باید بر این آمار
افزود. نشریات فارسی زبان چاپ خارج در زمینه‌های
 مختلف سیاسی، ورزشی، علمی پسند، علمی و فرهنگی
در کشورهای مختلف منتشر می‌شوند که به لحاظ
موضوع، وزن نشریات سیاسی و از میان کشورها، جایگاه
آمریکا در مقایسه با دیگران، بیشتر است.**

رادیوهای برون‌مرزی کار آنها را در مجموع قابل قبول ذکر می‌کند (ص ۶۰). با وجود این پنهان نمی‌کند که این رادیوها دارای کاستی‌ها و ضعف‌هایی نیز هستند. یکی از این کاستی‌ها را می‌توان در استقلال خودخواسته مدیران رادیوهای برون‌مرزی از قوه مجریه و خصوصاً وزارت خارجه دانست (ص ۶۹) که در بعضی موارد موضع گیری‌هایی می‌کنند که وزارت خارجه باید پاسخگوی آنها باشد. دیگر آنکه مخاطب‌شناسی این رادیوها باید بیش از این که هست جدی تر باشد.

(ص ۸۳) چرا که اگر می‌خواهیم تاثیرات زیادی بر دیگر مسلمانان جهان بگذاریم ناچاریم قبل از همه و بیش از توجه به برنامه‌های این رادیوها، فعالیت‌های پژوهشی فراوانی درباره مخاطب‌شناسی انجام بدیم. «از نظر من تولید و پخش برنامه‌های رادیوهای برون‌مرزی، فرع بر فعالیت‌های پژوهشی است که باستانی برای مخاطب‌شناسی انجام شود.» (۸۲)

سیاستگذاری، یکی دیگر از کاستی‌های رادیوهای برون‌مرزی است. در امر سیاستگذاری رادیوهای برون‌مرزی ما - مثل بقیه اجزاء صدا و سیما - صعف فراوانی دارد: «به قول خود مدیران برون‌مرزی تا همین یکی دو سال قبل، چیزی که بشود نام سیاستگذاری بر آن نهاد، اساساً وجود نداشت» (ص ۸۵). ضعف برنامه‌سازی‌ها و لحاظ کردن رتبه و جایگاه مقامات در اولویت‌گذاری اخباری از دیگر کاستی‌هایی است که نویسنده در این دو فصل بر آنها تاکید داشته است.

سه فصل بعدی کتاب را نویسنده به مطبوعات ایرانیان مهاجر اختصاص داده است. ایرانیان مهاجر که به روایتی بین سه الی چهار میلیون نفر می‌باشند از ابتدای ورود به کشورهای غربی (بعد از انقلاب) ناکنون چیزی در حدود ۱۳۰۰ نشریه راهاندازی کرده‌اند، که از میان آنها اکنون حدوداً ۴۹۰ نشریه فعالیت داشته و در حال انتشار محسوب می‌شوند. علاوه بر این راهاندازی تعداد زیادی از نشریات الکترونیکی را باید بر این آمار افزود. نشریات فارسی زبان چاپ خارج در زمینه‌های مختلف سیاسی، ورزشی، علمی پسند، علمی و فرهنگی در کشورهای مختلف منتشر می‌شوند که به لحاظ موضوع، وزن نشریات سیاسی و از میان کشورها، جایگاه آمریکا در مقایسه با دیگران، بیشتر است.

نویسنده در این فصول ابتدا با استناد به بعضی از نشریات پرتریاز ایرانیان مهاجر مانند کیهان چاپ لندن، پر، فوق العاده، جوانان، هما و نیمروز از منظر سیاسی، اجتماعی و فرهنگی وضعیت ایرانیان مهاجر را بررسی کرده و سپس نتیجه گرفته است: «به اعتقاد من روی «همیاری» سکه مطبوعات مهاجر، بیشتر فرهنگی است و روی «دشمنی» این سکه، اغلب سیاسی است.» (ص ۱۳۲) آفای دهباشی در ادامه بحث خود درباره ایرانیان مهاجر، بحث گفتگو و ارتباط با «خواهان» و «برادران» مهاجر و هموطنان ترک دیار کرده را به میان می‌آورد و توضیح می‌دهد که «نیازمند شکستن جو

کشور، به چند کانال تلویزیونی در اوس آنجلس می‌پردازد و برنامه‌ها و سیاست‌های فرهنگی آنها را تحلیل می‌کند.

به نظر نویسنده تلویزیون‌های فارسی زبان «طنین»، «آپادانا»، «سیمای آشنا»، «سیمای آزادی»، «تلویزیون تهران»، «جام جم»، «IRTV»، «TV Show» و «Friends» امریکا اوقات فراغت ایرانیان مهاجر را پوشش می‌دهند بلکه برای نسل جدید ایرانیان مقیم آنجا فرهنگ‌سازی نیز می‌کنند.

نویسنده در این فصل برخلاف عنوان، بیشتر به وضعیت فرهنگی ایرانیان مهاجر پرداخته و در تبیین وضعیت آنها می‌نویسد: ناکنون بیش از سه میلیون ایرانی، سه میلیون هموطن تو جلای وطن کرده‌اند آنها به جایی رفته‌اند که با فرهنگ سنتی و ارزش‌های اصلی ایرانی بیگانه است. در محیط زندگی آنها اگر هنوز از بعضی جنبه‌ها و شاخصه‌های فرهنگی ایرانیان خبری است، کمتر مدیون کسانی است که دغدغه حفظ اصاله‌های فرهنگ خود را دارند، بیشتر مدیون ایرانیان مهاجر نسل اول است. این نسل که از میان رفت کار خیلی سخت‌تر می‌شود (ص ۵۰).

وی که خواهان توجه جدی به زندگی هموطنان مهاجر غربت‌نشین است، آگاهانه می‌نویسد: از من بشنو! که ایرانی غربت‌نشین، شمشیر دولبه است. اگر نشناسی اش، تهدیدش کنی، ازارش دهی یا حتی اگر فراموشش کنی، به حال خود رهایش سازی و انگار نه اندگار که هموطن مهاجری هم هست... کار دستت می‌دهد. اما اگر او را و شرابی زندگیش را و حرف و حدیش را و همه دیگر تعلقاتش را - عیناً مانند وظیفه‌ای که در قبال ساکنین ایران داری - بشناسی و مرد و مردانه توان گود بیایی، آن وقت او و دیگر مهاجرین ایرانی برای میهن خود و میهن تو... سرمایه‌ای ارزشمند و موثر در صحنه بین‌المللی می‌شوند. (ص ۵۰).

در دو فصل بعدی، نویسنده به توضیح رادیوهای برون‌مرزی جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد. وی ابتدا سه مورد از اهمیت رسانه‌های برون‌مرزی را در «کمک برای سرنگونی و یا تغییر حالت دولتها و قدرت‌های رقیب با دشمن»، «ایزار خوبی برای دفاع و پاسخگویی متولیان رسانه‌ها در برابر حملات و شباهات آن طرف مرزها» و «بلندگوی خوبی برای ایندوژوئی و نظام ارزشی صاحبان رسانه‌ها» برمی‌شمارد و سپس به ذکر مصادق‌هایی درباره هر یک می‌پردازد. در این دو فصل، تمام هم و غم نویسنده این است که رسالت جمهوری اسلامی را در امری فراملی موجه جلوه دهد. در عین حال رویکرد انتقادی نویسنده در این دو فصل نیز جاری است و می‌کوشد توصیه‌هایی را به مدیران رادیوهای برون‌مرزی کشور درخصوص ارتباط و هماهنگی بیشتر با وزارت امور خارجه برای لحاظ کردن منافع ارایه دهد. نویسنده ضمن دفاع از سیاست‌ها و برنامه‌های

مهم ترین دلیل ریودن جایزه‌های جشنواره‌های بین‌المللی توسط سینماگران ایرانی را باید در دست زدن به سوزه‌های بکر، نزدیک بودن تکنیک فیلم‌ها به تکنیکهای پیشرفتی غربی، نفوذ برخی سینماگران ایرانی در بعضی جشنواره‌ها، پرداختن به ارزش‌های مطلقی چون عدالت و فضیلت و مواردی از این قبیل جستجو کرد

پی نوشت‌ها:

۱- متن محلو است از واژه‌ها و عبارات خودمانی که نویسنده همه آنها را خطاب به دوم شخص مفرد به کار برده است. این واژه‌ها و عبارات به گونه‌ای است که متن راه را چه پیشتر به شیوه نگارش زورنالیستی سوق داده است.

۲- ظاهرآ نگارش این فصل در ماههای پایانی سال ۱۳۷۷ بوده است. از این رو همان گونه که نویسنده در مقدمه کتاب نیز به آن اذعان داشته است، سرعت تحول و دگرگونی تکنولوژیهای رسانه‌ای به گونه‌ای است که نه تنها برنامه‌ریزان و سیاستگذاران فرهنگی، بلکه حتی نویسندهان و محققان را نیز پشت سر من گذازد. نویسنده در کتاب از سه کانال فارسی زبان ماهواره‌ای یاد می‌کند که هم اکتون این رقم به پنج کانال رسیده است.

۳- اکتون خطری که کشور را در حوزه فرهنگ تهدید می‌کند این است که از یک طرف بودجه فعلی دولت در حوزه رسانه‌ها (نسبت به جمیعت کشور) در مقایسه با داده‌های اول انقلاب کاهش یافته و از طرف دیگر سیل تقاضا برای کالای فرهنگی چندین برابر شده است، در چنین اوضاع و احوالی برنامه‌های ته‌جذبان جذاب صدا و سیما و سیاست‌های انتقاضی حاکمیت در حوزه فرهنگ، مردم را بیش از پیش به سوی برنامه‌های ماهواره‌ای و خصوصاً تلویزیون‌های فارسی زبان سوق خواهد داد. نکته جالب توجه این است که هم اکتون حدود ۸۰۰ کانال ماهواره‌ای تهران را زیر بونش خود دارد و اگر گیرنده‌های بسیار قوی وجود داشته باشد می‌تواند همه (و یاد است کم اکثر) آنها را دریافت کند. با تغییر سیستم‌های ماهواره‌ای از «آنالوگ» به «دیجیتال» که هم اکتون نیز آغاز شده است و با استفاده از سیستم‌های orbit Low بدون آنن بشتابی و فقط با Riever کانال‌های زیادی را دریافت نماید.

۴- آمار دقیق انتشار نشریات فارسی زبان خارج از کشور به تفکیک سالهای انتشار و کشورهای امن توان در تحقیقات متعددی که از سوی مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها (وابسته به معاونت مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) انجام گرفته است، مشاهده کرد. برای اطلاع در این زمینه رجوع شود به نشریات فارسی زبان چاپ خارج تا سال ۱۳۷۹، محی الدین محربی، اردیبهشت ۱۳۷۹، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.

و فضیلت و مواردی از این قبیل جستجو کرد. نویسنده در صفحات پایانی کتاب از حضور موفق سینمای ایران در جهان چنین یاد می‌کند: سینما در خارج از کشور برای ما جیزی به دست آورده که ما کمتر توانتیم از طریق جیز دیگر و یا جای دیگری معادل آن را به دست آوریم. ما از طریق سینما توانتیم خیلی چیزها را توجیه کنیم، ما از طریق سینما توانتیم خیلی از پرده‌ها را کیار بزنیم و خیلی از سیاهی‌ها را سفید کنیم. من به عنوان کس که درگیر مستقیم این قضیه بوده‌ام، واقعاً از صمیم قلب، دلم به درد می‌آید، اگر بخواهد این روند متوقف شود (ص ۲۶۲).

در پایان، نکته‌ای که می‌توان درباره «وزن علمی» گفتگو با مهاجران را به میان می‌آورد و زبان فارسی، کتاب اضافه کرد، این است که کتاب بیش از آنکه از سبک و سیاق علمی و پژوهشی پیروی کرده باشد، نزدیک به سیک «سفرنامه‌نویسی» یا «شرح یک مأوّع» به صورت گزارش زورنالیستی است. دلایل این امر نیز کاملاً روشن و آشکار به نظر می‌رسد: اولاً همچنانکه نویسنده در فصل اول کتاب آورده است، هدف اصلی نگارش این کتاب دفاع از حساسیت‌های ملی و اسلامی بوده است که گریانش را می‌گرفت و رهایش نمی‌کرد (ص ۵) ثانیاً این کتاب «یک جورهایی در دل» است (ص ۳) و مقالات آن دارای نثری نزدیک به «سیاق نامه‌نویسی» و «شبیه‌نامه‌های محققانه» (ص ۳) است. و ثالثاً این کتاب نه تنها به هیچ وجه به نثری علمی و بالایش شده نزدیک نشده بلکه دارای

جهت‌گیری‌های سیاسی و قضاوت‌های ارزشی بخصوصی است (جهت‌گیری سیاسی نویسنده را در هر ۴ صفحه «به جای مقدمه» به طور جداگانه می‌توان مشاهده کرد. برای مثال ر. ک صص ۵ و ۶) واژگان و عباراتی چون «این نسل بر خلاف نسل گذشته کمتر چماق تکفیر را تاب می‌دهد»، «ایام مستدام ابتدا...»، «در برهمان پاشنه سایق می‌گردد»، «تبعیدی برج عاج» و «بدرقه راه میهمانان جوان و سیاست‌باز زندان اوین» و... که در جای جای کتاب بکار رفته نیز مؤید همین امر است. در مجموع، به نظر می‌رسد نویسنده محترم چون به دلایل مختلف، چند صباحی را در خارج از کشور، بخصوص در آمریکا سپری کرده، کوشیده است گزارش و شرح و حالی از برخی چالش‌های رسانه‌ای ایران به هموطنان (جوان) ارائه دهد و از این رو مطالب آموختنی و ناشیت‌های زیادی برای دردمدان و علاقمندان عرصه فرهنگ، ایرانیان مهاجر و تهاجم فرهنگی دارد.

تردید و غلطیم» (ص ۱۶۳) از نظر مولف باید تا فرست‌ها از دست نرفته است کاری کرد. از این رو «گشودن و گسترش جریان گفتگوهای رسانه‌ای با مهاجرین» مهمترین پیشنهاد اوست که به نظر می‌رسد پیشتر، دیگران به این نتیجه رسیده و هفته‌نامه «کیهان هوایی» و روزنامه «اطلاعات بین‌المللی» را برای این منتظر منتشر کرده‌اند. عده‌ترین مواردی که مولف در مورد ضرورت گفتگو با مهاجرین بر آنها تاکید می‌کند، استفاده از تخصص آنها و اصلاح قضایت درباره ایرانیان مهاجر است که در اثر سوءتفاهم‌ها و عدم دسترسی به اطلاعات کافی صورت گرفته است.

در پایان فصل هشتم، نویسنده بحث زمینه‌های گفتگو با مهاجران را به میان می‌آورد و زبان فارسی، مذهب، سن ایرانی و زمینه‌های فرهنگی را مهمترین حوزه‌های ضروری برای گفتگو با آنها تاکید می‌کند. هرچند خود نیز به موانع و مشکلاتی که در این راه وجود دارد واقع است، با وجود این، خوبی‌تر خود را در صورت برنامه‌ریزی صحیح برای مواجهه با آن پنهان نمی‌کند.

فصل پایانی کتاب را مولف به حضور بین‌المللی سینمای ایران اختصاص داده، توصیف و تحلیلی از این واقعه ارایه می‌دهد. در توصیف این واقعه، مولف به تاریخچه حضور سینمای ایران در جشنواره‌ها می‌پردازد و برخوردهای سیاسی مدیران جشنواره‌های مختلف را در زمان جنگ یادآور می‌شود.

وی سپس از حضور موفق سینمای ایران در خارج از کشور به نیکی یاد می‌کند. از نظر نویسنده حضور

کتاب مهندس احمدی

۳۶

مرداد - شهریور

موقیع سینمای ایران در آن سوی مرزها، طرز تلقی و نگرش بسیاری از کشورها را درباره ایران به کل تغییر داده است (ص ۲۲۶ و ص ۲۴۱). نویسنده در این فصل علت موقیع سینمای ایران در جهان را از زوایای متفاوت می‌شکافد. ابتدا بحث سیاسی بودن موقیع‌ها، ریخت و پاش مادی مدیران بنیاد فارابی و ارشاد در دادن هدایا به داوران و رؤسای جشنواره‌ها و سپس طرح مسائلی مانند فقر و بدمعتنی را به میان آورده و مستنداً همگی را رد می‌کند. از نظر نویسنده مهمترین دلایل ریودن جایزه‌های جشنواره‌های بین‌المللی توسط سینماگران ایرانی را باید در دست زدن به سوزه‌های بکر، نزدیک بودن تکنیک فیلم‌ها به تکنیکهای پیشرفتی غربی، نفوذ برخی سینماگران ایرانی در بعضی جشنواره‌ها، پرداختن به ارزش‌های مطلقی چون عدالت